

## Historia - Stormaktstiden i Sverige: Läxa för Åk 4-6

### Redogörelse

**Årskurs:** Åk 4-6

**Ämne:** Historia

**Tema:** Stormaktstiden i Sverige

---

### Ordkollen

Här listas tio ämnesord på läxans tema som är bra att känna till betydelsen av.

1. **Stormaktstid:** Den period i svensk historia (1611–1718) då Sverige var en av Europas ledande makter.
  2. **Landskrona:** En stad som var strategiskt viktig under Stormaktstiden, särskilt under krig.
  3. **Karl XI:** Konungen som styrde Sverige under större delen av Stormaktstiden och införde reduktionen.
  4. **Karl XII:** Svensk kung känd för sitt långa krig mot stora koalitionen, vilket ledde till Sveriges fall som stormakt.
  5. **Frihetstiden:** Den period som följde Stormaktstiden, kännetecknad av ökat parlamentariskt inflytande.
  6. **Allians:** En politisk eller militär sammanslutning mellan två eller flera aktörer.
  7. **Snapphanar:** Cyklistiska rörelser som stödde svenska stormaktsintressen, särskilt under Karl XI och Karl XII.
  8. **De tre kungarna:** En term som syftar på Sverige, Danmark och Norge som ett enat nordiskt block under Stormaktstiden.
  9. **Riksdagen:** Sveriges parlament, som under Stormaktstiden hade varierande grad av makt.
  10. **Nobelorden:** Order som delades ut till svenska militära ledare under Stormaktstiden för deras tjänster.
- 

### Instuderingsfrågor

1. Vad kännetecknar Stormaktstiden i Sverige?
2. Under vilken period var Sverige en stormakt?
3. Vem var Karl XI och vilken roll spelade han under Stormaktstiden?
4. Vad var reduktionen och vem införde den?
5. Vilket krig ledde Karl XII Sverige till sitt slut som stormakt?
6. Vad är frihetstiden och hur skiljer den sig från Stormaktstiden?
7. Vilken stad var särskilt strategisk under Stormaktstiden?

8. Vad menas med termen "snapphanar"?
9. Hur påverkade allianser Sveriges position som stormakt?
10. Vad var Riksdagens roll under Stormaktstiden?

## Övning

Nedan listas uppgifter och fyra svarsalternativ. Du ska ringa in det alternativ som är korrekt. Observera att av de fyra alternativen är endast ett korrekt.

| Fråga                                                            | A                         | B                          | C                                | D                         |
|------------------------------------------------------------------|---------------------------|----------------------------|----------------------------------|---------------------------|
| 1. När började Stormaktstiden i Sverige?                         | 1517                      | 1611                       | 1718                             | 1814                      |
| 2. Vem var Sveriges kung under större delen av Stormaktstiden?   | Gustav IV Adolf           | Gustav II Adolf            | Karl XI                          | Oscar I                   |
| 3. Vad var syftet med reduktionen?                               | Att öka adelsmakten       | Att minska statens skulder | Att återta tidigare utsålda gods | Att stärka handelsflottan |
| 4. Vilket land var inte en del av Sveriges stormaktstid?         | Danmark                   | Polen                      | Norge                            | Frankrike                 |
| 5. Vad slutade Stormaktstiden med?                               | Gustav III:s regeringstid | Karl XII:s död             | Sverige som neutral stat         | Industrialiseringen       |
| 6. Varför var landskapet viktigt under Stormaktstiden?           | För jordbruket            | För handel                 | För militära förflyttningar      | För kulturell utveckling  |
| 7. Vad kallades de lokala guerrillagrupperna som stödde Sverige? | Partisans                 | Snapphanar                 | Milis                            | Frivilliga                |
| 8. Vilken av följande var en allians under Stormaktstiden?       | Triple Entente            | NATO                       | Karlstaljan                      | Kalmarunionen             |
| 9. Vilken stormakt motsatte sig Sverige under Karl XII?          | Ryssland                  | Spanien                    | Portugal                         | Tyskland                  |

| Fråga                                   | A                             | B                | C                      | D                             |
|-----------------------------------------|-------------------------------|------------------|------------------------|-------------------------------|
| 10. Vad är Riksdagens främsta funktion? | Att leda militära operationer | Att stifta lagar | Att kontrollera kyrkan | Att hantera utrikesrelationer |

---

## Skrivuppgifter

Här presenteras tre olika skrivuppgifter som är utformade på tre olika svårighetsnivåer: enkel, medel och svår.

### Skrivuppgift 1: Min hjälte från Stormaktstiden

Beskriv en person från Stormaktstiden som du tycker är viktig. Förklara varför du ser denne som en hjälte och vilken betydelse personen hade för Sverige.

**Svarslängd:** ca. 200 ord (En tredjedel sida)

### Skrivuppgift 2: Sveriges stormaktstid - För- och nackdelar

Analysera vilka fördelar och nackdelar som Sveriges stormaktstid innebar för landet. Ge konkreta exempel på både positiva och negativa aspekter.

**Svarslängd:** ca. 350 ord (Två sidor)

### Skrivuppgift 3: Det stora kriget - En dag ur Karl XII:s liv

Föreställ dig att du får följa Karl XII under en vanlig dag i krigstid. Skriv en berättelse som beskriver hans dagliga rutiner, tankar och känslor. Använd historisk fakta för att göra din berättelse så verklighetstrogen som möjligt.

**Svarslängd:** ca. 400 ord (Två och en halv sida)

---

Tags: [Läxa](#)